

arhitektura, ibid., 1983—84, 186—188; *Stanje stvari — jedno viđenje* (1945—1985), ibid., 1986, 196—199; *Fragmenti o Iberovoj školi*, Zbornik ALU, 1987; *Prilozi za definiranje pojma Zagrebačke arhitektonske škole*, Arhitektura, 1987, 1—4; *Viktor Kovačić, prvi graditelj hrvatske moderne arhitekture*, ČIP, 1991, 3—4.

LIT.: M. Bošnjak, Neven Šegvić, Nagrada za životno djelo »Viktor Kovačić« 1981, ČIP, 1983, 5. — Arhitektura u Hrvatskoj 1945—1985, Arhitektura, 1986, 196—199. T. Pl.

ŠEN (Schön), Edo, arhitekt (Zagreb, 10. III. 1877 — 16. VI. 1949). Studirao 1894—1900. na Visokoj tehničkoj školi u Beču. God. 1901—08. radi u gradskome građevnom uredu u Zagrebu; 1908—19. predaje na Srednjoj tehničkoj školi, a 1919. jedan je od osnivača i profesor na Tehničkome fakultetu u Zagrebu. Projektirao je veći broj javnih i stambenih zgrada. U ranome razdoblju, na bazi eklektičkoga shvaćanja arhitekture ostvaruje djela koja nose jak individualan biljeg (palača »Croatia« na uglu Masarykove i Preradovićeve ulice, 1910; dom »Društva čovječnosti« u Petrinjskoj ul. 3, 1912; kuća Bezuk u Boškovićevoj ul. 7, 1914). U radovima nastalim poslije I. svj. r. odbacuje historicizam i snažnim kubičnim oblicima tradicionalne arhitektonske zadatke oblikuje u duhu suvremene reprezentativnosti (stambena zgrada Šumarske direkcije na uglu Ul. kneza Mislava i Ul. kneza Borne, 1926; kuća Vasić u Gundulićevoj ul. 7, 1928). Posljednji njegovi projekti pokazuju evoluciju prema jednostavnoj obradi fasadne plohe i slobodnoj koncepciji tlocrta (kuća Šen u Gundulićevoj ul. 34, 1932; stambena zgrada — danas Studentski dom — na Trgu hrvatskih velikana 10—13, 1933, s M. Kovačevićem; stambene zgrade u Gundulićevoj ul. 35, oko 1934. i Križanićevoj ul. 3, 1938; Tehnički fakultet u Kačićjevoj ul. 26, 1937—40, s M. Kovačevićem).

Od većih natječaja radio je Narodni muzej na Strossmayerovu trgu u Zagrebu 1929, Biološko-oceanografski institut u Splitu 1930, Agrarnu banku u Beogradu 1931, regulaciju Kaptola i Dolca u Zagrebu 1935 (s M. Kovačevićem). Sudjelovao je na II. izložbi jugoslavenske suvremene arhitekture u Beogradu 1933, s M. Kovačevićem je izložio projekte regulacije Kaptola i Dolca u Zagrebu 1935, te bio sudionik izložbe »Pola vijeka hrvatske umjetnosti« u Zagrebu 1938. Član je JAZU od 1935.

BIBL.: *O gradnji radničkih stanova*, Tehnički list, 1919, 4; *Strossmayerov spomenik*, Obzor, 1925, 210; *Bruka sa Strossmayerovim spomenikom*, ibid., 1926, 126; *Arhitekt Viktor Kovačić* (mapa-monografija), Zagreb 1927; *Regulacija Kaptola* (s M. Kovačevićem, katalog), Zagreb 1935; *Izgradnja Tehničkog fakulteta*, Alma Mater Croatica, 1937—38, 5.

LIT.: K. Strajnić, Studije, Zagrebačka arhitektura 1914, Zagreb 1918. — Naši arhitekti Edo Šen i Hugo Ehrlich, HR, 1930, 8. — R. Frangeš, Ing. Edo Šen, Ljetopis JAZU, 1934—35. — A. Albini, Regulacija Kaptola u Zagrebu, HR, 1935, 3. — I. Zemljak, Izložba regulacije Kaptola, Revija Zagreb, 1935, 2. — I. Albini, Arhitektura sadašnjice, HK, 1935. — Pola vijeka hrvatske umjetnosti (katalog), Zagreb 1938. — V. Potočnjak, Arhitektura u Hrvatskoj 1888—1938, Građevinski vjesnik, 1939, 4—5. — S. Planić, Pedeset godina arhitekture u Hrvatskoj, Književnik, 1939, 2. — T. Stahuljak, Arhitektura u XX. stoljeću u Hrvatskoj, Naša domovina, II, 1943. — Z. Vrkljan, Prof. Edo Šen, ČIP, 1977, 4. — Ž. Čorak, U funkciji znaka, Zagreb 1981. — T. Premrl, Hrvatska moderna arhitektura između dva rata, Zagreb 1989. Ž. D. i T. Pl.

ŠENKOVEC, selo kraj Čakovca. Kapela Sv. Helene svetište je nekadašnje pavlinske crkve i posljednji ostatak nekada velikoga pavlinskog samostana. Osnovali su ga darivanjem posjeda plemići Lackovići 1376, a gradili knezovi Celjski i Zrinski. Višeput je bio obnavljan, a poslije potresa 1880. je porušen. U gotičkoj su kapeli gotička kamena sjedala (sedilija), ostaci zidnih slika, grobnica V. Kneževića (1832). Uz crkvu su Zrinski imali svoj mauzolej. Tu je nađena nadgrobna ploča bana Nikole Zrinskoga, poginulog u Kuršanečkomu lugu 1664 (Muzej Međimurja u Čakovcu).

LIT.: E. Laszowski, Zrinski mauzolej u sv. Jeleni kod Čakovca, HK, 1928. — A. Horvat, Spomenici arhitekture i likovnih umjetnosti u Međimurju, Zagreb 1956. — Ista, Između gotike i baroka, Zagreb 1975. — M. Kruhek, Povijesno-topografski pregled pavlinskih samostana u Hrvatskoj, u katalogu: Kultura pavlina u Hrvatskoj, Zagreb 1989. L. D.

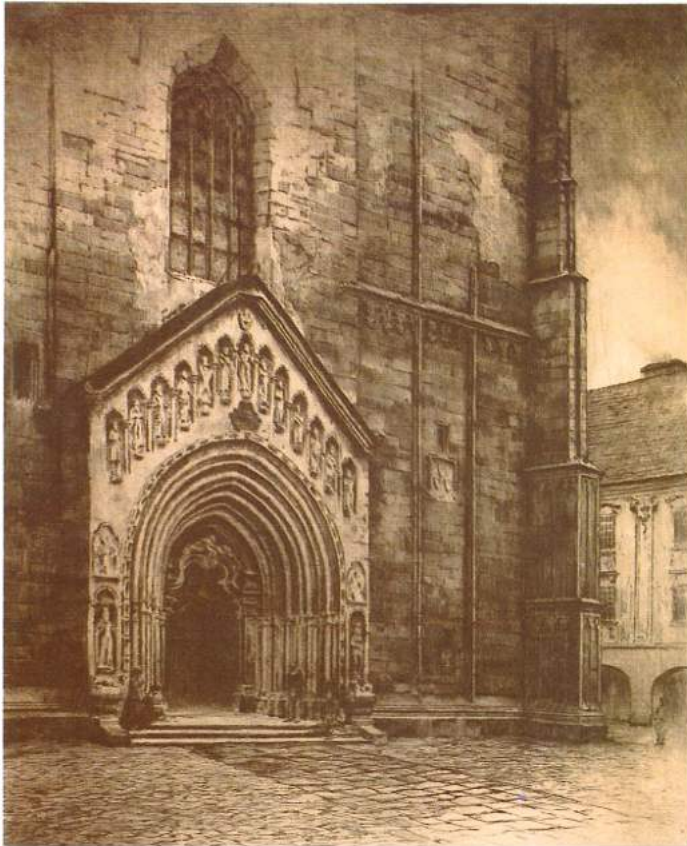
ŠENOA, Branko, slikar, grafičar i povjesničar umjetnosti (Zagreb, 7. VIII. 1879 — 4. XII. 1939). Sin književnika A. Šenoe. Na Sveučilištu u Zagrebu završio studij prava (1902) i filozofije (1905), doktorirao iz povijesti umjetnosti 1912 (*Ivan Zagrepčanin i sin mu Jerolim*). God. 1899—1906. polazio je priv. slikarsku školu O. Ivekovića, a 1903/04. grafički tečaj M. Cl. Crnčića. Od 1907. bio je pomoćni učitelj i tajnik Više škole za umjetnost i umjetni obrt u Zagrebu, od 1918. njezin ravnatelj, a nakon što je ta škola prerasla u Akademiju postavljen je 1921. za direktora. Bio je scenograf HNK u Zagrebu (1909/10), konzervator pri Zemaljskome povjerenstvu za čuvanje umjetničkih i historičkih spomenika u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji (1912—20), načelnik Umjetničkog odjeljenja ministarstva prosvjete u Beogradu (1924/25) i komesar jugosl. odsjeka na Izložbi dekorativnih umjetnosti u Parizu 1925. Za člana JAZU izabran 1931.

E. ŠEN, palača Croatia u Zagrebu

B. ŠENOA, Bakačeva vrata, bakropis. Zagreb, Kabinet grafike HAZU

B. ŠENO A, *Stara katedrala*, bakropis. Zagreb, Kabinet grafike HAZU

Šenoin slikarski rad u ulju i akvarelu obuhvaća vedute iz staroga Zagreba te krajolike iz Turapolja, Gorskoga kotara i s jadranske obale (Novi Vinodolski, Orebić, Korčula), slikane u duhu umjerena kolorizma zagrebačke škole. U bakropisu radi cikluse *Stari Zagreb* (1914–18), *Stari Osijek* (1934–36), drugu seriju *Stari Zagreb* (1934–36), *Stara katedrala* (1926–35) i *Brodogradilište u Korčuli* (1934). U svojem romantičnom historicizmu oslanja se na grafička iskustva bečke i Münchenske škole te na rad M. Cl. Crnčića. Slikao je dekorativne panoe, opremao i ilustrirao knjige A. Šenoe (*Diogenes*) i M. Šenoe (*Iz kobnih dana, Pričanja seržana Jerka*). U sezoni 1909/10. scenograf kazališnih predstava u Zagrebu (G. Puccini, *Madame Butterfly*; W. Shakespeare, *Hamlet*; R. Wagner, *Ukleti Holandez*; B. Smetana, *Prodana nevjesta*), a 1938. radi scenografiju za predstavu *Prosjak Luka* (A. Šenoa – T. Strozzi). – Samostalno je izlagao u Zagrebu 1901 (s O. Ivekovićem, C. Medovićem i I. Rendićem), 1915 (s

Z. ŠEPAT, *Vrijes*

M. Krušlinom), 1919. i 1922. Retrospektivna izložba crteža i grafike priređena mu je u Zagrebu 1980/81.

BIBL.: *Girolamo del Pacchia, sin Ivana Zagrepčanina*, Bulletin JAZU, 1959, 3.

LIT.: A. G. Matoš, *Dojmovi s umjetničke izložbe*, HS, 10, V. 1909. – A. Jiroušek, Branko Šenoa, Vijenac, 1923, 9. – G. Szabo, Branko Šenoa, HR, 1930, 11. – Č. M. Iveković, Dr Branimir Šenoa, Ljetopis JAZU, 1930, 1931, 1932. – Lj. Babić, Hrvatska grafika u XX. stoljeću, HK, 1936, 17. – V. Kušan, Branko Šenoa, u knjizi: *Ars et Artifex*, Zagreb 1941. – B. Gagro, Hrvatska grafika u prvoj polovini XX. stoljeća, u katalogu: *Jugoslavenska grafika 1900–1950*, Beograd 1978. – Z. Šenoa, Branko Šenoa i zaštita spomenika, Godišnjak zaštite spomenika kulture Hrvatske, 1978–79, 4–5. – R. Gotthard-Skiljan, Branko Šenoa – grafika i crteži (katalog), Zagreb 1980. – I. Šimat Banov, Branko Šenoa i njegovo djelo, Bulletin JAZU, 1982.

ŠEPAT, Zvonimir, slikar (Zagreb, 10. X. 1951). Školu primijenjene umjetnosti završio 1971, 1973. diplomirao na Pedagoškoj akademiji u Zagrebu, a 1985. na Pedagoškome fakultetu u Rijeci (J. Diminić). U početku slika realistički, poslije se opredjeljuje za lirski crtež obogaćen bojom (ciklusi *Trave*, *Oblaci*, *Cvijeće*). Mrežom linija različite gustoće i diskretnim naglascima akvarela gradi kompozicije intimističkih ugođaja i moderno koncipirana prostora, dovedena do granice purizma (ciklus *Probuđene karijate*, *Kristove muke*). U tehnici ulja na platnu slika svijet marina, primorskih krajolika, mrtvih priroda i ciklus zagrebačkih veduta (*Zaljev s vriesom*, 1990; *Kukurjci s perlama*, 1992; *Zrinjevac*, 1994). Bavi se ilustracijom vlastitih slikovnica. – Samostalno je izlagao u Slavonskome Brodu, Zagrebu, Splitu, Karlovcu, Rovinju, Poreču, Košljunu, Biarritzu, Liègeu.

LIT.: J. Depolo, Zvonimir Šepat Zagrebu (katalog), Zagreb 1994.

J. Dep.

ŠEPER, Mirko, arheolog (Zagreb, 26. IX. 1912 – 21. X. 1970). Diplomirao 1936, doktorirao 1940. na Sveučilištu u Zagrebu. Od 1938. kustos Arheološkoga muzeja; 1943–45. profesor arheologije na Sveučilištu i vršitelj dužnosti ravnatelja Arheološkoga muzeja u Zagrebu. Od 1953. urednik Jugoslavenskoga leksikografskog zavoda. Sudjelovao kod iskapanja na Vučedolu, objavljivao radove s područja prapovijesti te rim. i ranosrednjovj. arheologije. Bio je lik. kritičar u »Hrvatskoj smotri« i »Hrvatskom narodu«.

BIBL.: *Prilog upoznavanju prehistorijskog čaranja*, Alma mater croatica, 1941, 4; *Krsto I Frankopan u umjetnosti*, HS, 1941, 8; *Juraj Škarpia*, ibid., 1941, 11; *Antikne geme-amuleti*, VJHAD, 1942–43; *Nekoliko novih rimskih nalaza u Hrvatskoj*, ibid.; *O neolitskim utvrđenjima u Srijemu i istočnoj Slavoniji*, Alma mater croatica, 1942–43; *Hrvatska slikarska škola X. stoljeća*, Prosvjetni život, 1943, 9–11; *Relief iz Zadra s prikazom Kristova rođenja*, HS, 1943, 11–12; *Rimske lončarske peći u Osijeku*, Hrvatski list, 1943, 301; *Dva neobjelodanjena starohrvatska nalaza iz Posavske Hrvatske*, HS, 1944, 5; *Ilirski sljemovi i dijademi*, Hrvatski zmaj, 1944; *Prapovijestne glinene figurice*, Zagreb 1944; *Neolitičko naselje na Kormadinu*, Arheološki vestnik (Ljubljana), 1952, 1; *Jedan nalaz keramike iz Siska*, ibid., 1954; *Prilog datiranju starohrvatskih spomenika pliterne dekoracije*, ibid., 1955, 1; *Neki neobjavljeni nalazi ranoga srednjega vijeka iz Arheološkog muzeja u Zagrebu*, Tkalčićev zbornik, I, Zagreb 1955; *Der Taufstein des kroatischen Fürsten Višeslav aus dem frühen Mittelalter*, Nachrichten des Instituts für merowingisch-karolingische Kunstforschungen (Erlangen), 1957–58, 14–16; *Rimska kola iz Poljanca kod Ludbrega*, Arheološki radovi i rasprave, II, Zagreb, 1962.

S. Bič.

ŠERBETIĆ, Berislav, arhitekt (Busovača, 2. VI. 1935). Studij arhitekture završio u Zagrebu 1959 (A. Albini). Radi u arhitektonskim biroima »Centar 51« u Zagrebu, »E. Durrel Stone« u New Yorku, a od 1978. u Zavodu za arhitekturu Arhitektonskoga fakulteta u Zagrebu. – Projektira stambene (kompleks na Vrbiku, 1963; višekatnice u Ul. P. Miškine, 1980, s G. Mirković – sve u Zagrebu) i javne zgrade (centar za kulturu u Bujama, 1978; upravna zgrada i servisne radionice nuklearne elektrane Krško, 1980, s M. Kranjcom; športska dvorana Peščenica u Zagrebu, 1988) te obiteljske i kuće za odmor (kuće Broz u Puntu na Krku, 1975; Maček u Krapskim Toplicama, 1976; Musaeferdij u Stubičkim Toplicama, 1982; Štulac u Vivodini, 1982; Vraneković na Zelengaju u Zagrebu, 1981; Gradišar u Bregani, 1981; Baldani u Rijeci dubrovačkoj, 1980–93; Göre u Hercegovačkoj ul., 1981; Antunović na Bukovcu, 1988. u Zagrebu). – U projektima za memorijalni centar u Kumrovcu (1974, s I. Filipčićem) i za poslovno-športski centar Cibonu u Zagrebu (1988, s M. Hrzićem, I. Pitešom) uspijeva ostvariti sintezu funkcije, tehnologije i arhitektonskoga oblikovanja. – S kiparom V. Bakićem uredio kompleks spomenika na Petrovoj gori (1981) a s M. Hrzićem i A. Vulinom radio na projektima za obnovu Medvedgrada (1993–94), dok s M. Kranjcom radi projekte za uređenje pješačkih zona zagrebačkoga Donjega grada (1993–94, Gajeva ul., Bogovićeva ul., Preradovićev trg, Varšavska ul.). – Bavi se adaptacijama i uređenjem interijera (nadogradnja zgrade Radničkog doma na Trgu kralja Petra Krešimira, 1975; Muzej »Mimara«, 1987. s M. Kranjcom, I. Pitešom, M. Salajem – sve u Zagrebu). – Sudjelovao je na natjecajima